

Критерії оцінювання результатів навчання учнів з географії

Рівень досягнень	Бали	1. За когнітивними процесами	2. За навчальною діяльністю (географічна практика)	3. За рівнем самостійності	4. За рівнем комунікації та взаємодії	5. За частотою вияву вмінь
Початковий <i>Учень розпізнає лише окремі елементи географічної оболонки, об'єктів чи процесів та потребує постійної сторонньої допомоги.</i>	1	Сприймає фрагментарну географічну інформацію від вчителя; намагається відповідати на найпростіші запитання, припускаючись суттєвих логічних та змістових помилок.	Виконує лише частину найпростіших географічних дій за зразком підручника; працює з картою чи матеріалами виключно за постійної допомоги педагога.	Долучається до навчальної діяльності лише за присутності та прямої ініціативи вчителя; потребує постійного зовнішнього контролю й покрокових вказівок.	Уникає комунікації під час обговорення географічного матеріалу; реагує лише на пряме зовнішнє спонукання; не виявляє інтересу до спільної роботи.	Виявляє географічні вміння та навички лише в окремих поодиноких випадках за наявності підказок.
	2	Розпізнає окремі географічні об'єкти та явища, отримані з підручника чи від вчителя; намагається відповідати на прості запитання за змістом з помилками.	Виконує прості географічні завдання за наданим алгоритмом; знаходить окремі об'єкти на карті з допомогою вчителя.	Починає роботу лише за підтримки вчителя; потребує постійної корекції дій та стороннього нагляду під час виконання завдань.	Залучається до спільної діяльності здебільшого пасивно; слухає інших, але рідко висловлює власну думку чи реакцію на географічний матеріал.	Демонструє географічні вміння ситуативно, переважно під час репродуктивного відтворення вивченого.
	3	Відтворює за зразком частину географічного матеріалу; називає базові номенклатурні об'єкти (материки, океани, країни), припускаючись несуттєвих помилок.	Виконує географічні завдання за алгоритмом; працює з контурною картою чи звичайними картами з частковою допомогою педагога.	Потребує періодичного нагляду та спонукання з боку вчителя для завершення виконання навчального завдання з географії.	Бере участь у груповій роботі, проте відповідає коротко або схематично лише після звернення до нього/неї.	Виявляє вміння у стандартних ситуаціях несистематично, часто потребує нагадування послідовності дій.

Рівень досягнень	Бали	1. За когнітивними процесами	2. За навчальною діяльністю (географічна практика)	3. За рівнем самостійності	4. За рівнем комунікації та взаємодії	5. За частотою вияву вмінь
Середній <i>Учень відтворює базовий географічний матеріал, виконує типові завдання за зразком, алгоритмом або інструкцією.</i>	4	Відтворює основні географічні поняття, терміни та факти; розрізняє географічні об'єкти за зовнішніми ознаками.	Самостійно виконує типові завдання за інструкцією вчителя (читає легенду карти, визначає географічні координати з незначними похибками).	Виконує значну частину роботи самостійно за чіткою інструкцією/пам'яткою, але в разі ускладнень звертається за підказкою.	Співпрацює в групі під час географічних досліджень чи проєктів; слухає думки інших, ставить уточнювальні запитання.	Виявляє географічні вміння у більшості типових навчальних ситуацій за прямим завданням вчителя.
	5	Розуміє та пояснює суть базових географічних явищ і процесів; описує об'єкти за географічними картами та ілюстраціями.	Працює з картографічними джерелами, аналізує прості графіки/діаграми; робить елементарні висновки за результатами спостережень.	Працює автономно в межах знайомого алгоритму; долає незначні труднощі без залучення сторонньої допомоги.	Бере активну участь у групових обговореннях географічних питань; чітко висловлює свою позицію, поважає думки однокласників.	Виявляє сформовані географічні вміння у більшості стандартних ситуацій навчально-пізнавальної діяльності.
	6	Самостійно пояснює географічні закономірності; порівнює об'єкти та явища за заданими ознаками, наводить власні приклади.	Виконує практичні роботи з географії; будує та аналізує графіки, робить узагальнення на основі порівняння кількох джерел географічної інформації.	Самостійно планує та виконує стандартне географічне завдання від початку до кінця; самостійно знаходить помилки за допомогою самоперевірки.	Конструктивно взаємодіє в команді; пропонує власний внесок у спільний географічний проєкт чи дослідження.	Демонструє географічні вміння стабільно в усіх типових навчальних ситуаціях.

Рівень досягнень	Бали	1. За когнітивними процесами	2. За навчальною діяльністю (географічна практика)	3. За рівнем самостійності	4. За рівнем комунікації та взаємодії	5. За частотою вияву вмінь
Достатній <i>Учень самостійно застосовує географічні знання у стандартних ситуаціях, аналізує інформацію та логічно обґрунтовує відповіді.</i>	7	Аналізує географічну інформацію; встановлює причинно-наслідкові зв'язки між компонентами природи чи суспільства (наприклад, зв'язок рельєфу та тектоніки).	Вільно користується різноманітними географічними картами, статистичними даними; самостійно виконує практичні завдання та робить обґрунтовані висновки.	Проявляє ініціативу у виборі шляхів розв'язання навчальної задачі; здатний/здатна до самостійного пошуку додаткової інформації.	Активно долучається до дискусій з географічних проблем; аргументує власну точку зору з опорою на факти та карти.	Виявляє географічні вміння регулярно та впевнено під час вивчення нових тем.
	8	Критично оцінює географічну інформацію з різних джерел; систематизує та класифікує дані; пояснює просторову організацію геосистем.	Самостійно проводить географічні дослідження та аналіз (кліматограм, статево-вікових пірамід, балансів); застосовує цифрові інструменти (Google Maps, ГІС).	Самостійно організовує власну навчальну діяльність з географії; критично перевіряє власні результати та коригує дії.	Ефективно координує співпрацю у мікрогрупах; презентує результати географічних досліджень чітко та переконливо.	Застосовує географічні вміння постійно в навчальній діяльності, включаючи завдання підвищеної складності.
	9	Вільно оперує географічними знаннями; виявляє причинно-наслідкові зв'язки у складних геосистемах; обґрунтовує взаємодію людини та природи.	Самостійно розробляє та реалізує комплексні географічні завдання та мініпроекти; інтерпретує географічні моделі, карти та картограми.	Виявляє повну автономність у навчанні; здатен/здатна самостійно ставити цілі дослідження та знаходити шляхи їх досягнення.	Ініціює обговорення екологічних чи соціально-економічних проблем; аргументовано відстоює позицію, будуючи логічну дискусію.	Системно та надійно демонструє високий рівень практичних і теоретичних географічних умінь.

Рівень досягнень	Бали	1. За когнітивними процесами	2. За навчальною діяльністю (географічна практика)	3. За рівнем самостійності	4. За рівнем комунікації та взаємодії	5. За частотою вияву вмінь
Високий <i>Учень має глибокі системні знання, критично мислить, творчо розв'язує проблеми у нестандартних ситуаціях.</i>	10	Критично аналізує складну суперечливу географічну інформацію; здійснює прогнозування розвитку географічних процесів і явищ.	Використовує географічні знання у нестандартних ситуаціях; моделює географічні об'єкти та явища, інтегруючи міжпредметні знання.	Самостійно шукає та критично оцінює географічну інформацію з першоджерел; виявляє творчий підхід до виконання завдань.	Лідерує в груповій дослідницькій діяльності; організовує ефективну комунікацію для досягнення спільного результату.	Гнучко та впевнено застосовує географічні вміння у нестандартних або нових умовах.
	11	Висуває власні гіпотези щодо розв'язання глобальних чи регіональних географічних проблем; системно й глибоко оцінює події довкілля.	Виконує творчі дослідження та проектування; презентує результати із застосуванням сучасних геоінформаційних технологій та аналітики.	Демонструє високий рівень самоосвіти та саморегуляції; здатен/здатна до науково-дослідницького пошуку в галузі наук про Землю.	Фахово веде дискусію на глобальні географічні/екологічні теми; моделює та переконує, спираючись на наукові факти.	Виявляє високий рівень географічної компетентності постійно, автоматично та творчо.
	12	Демонструє системне наукове географічне мислення; критично й оригінально оцінює глобальні тенденції та геополітичні/екологічні виклики.	Створює оригінальні географічні проекти, карти чи дослідження, що мають практичну або науково-прикладну цінність.	Повністю автономний/автономна в пізнавальній діяльності; демонструє академічну доброчесність, дослідницьку зрілість та креативність.	Організовує та фасилітує командну роботу, публічні дискусії чи захисти проєктів на високому комунікативному рівні.	Проявляє найвищий рівень географічних умінь як у навчальних, так і в життєвих/практичних ситуаціях на постійній основі.

Критерії оцінювання практичних робіт з географії

Рівні навчальних досягнень	Бали	Характеристика навчальних досягнень учнів
Початковий	1-3	Учень не підготувався до виконання практичної роботи. Отримані результати не дозволяють зробити правильні висновки, повністю не відповідають вказаній меті. Виявив низький рівень знань теоретичного матеріалу та відсутність необхідних практичних умінь. Керівництво й допомога зі сторони вчителя або добре підготовлених однокласників неефективні через погану підготовку учня.
Середній	4-6	Практична робота виконана й оформлена учнем з допомогою учителя або добре підготовлених однокласників, які вже виконали успішно дану роботу. На виконання роботи витрачено багато часу (закінчена робота дома). Учень показав знання теоретичного матеріалу, але виявив труднощі при практичному використанні карт атласу, статистичних матеріалів, географічних приладів тощо. Допустив неточності та неохайність при оформленні результатів роботи.
Достатній	7-9	Практична робота виконана учнем у повному об'ємі й самостійно. Допустив відхилення від необхідної послідовності виконання, які не впливають на правильність кінцевого результату (переставив місцями пункти типового плану характеристики географічного об'єкта тощо). Використав названі вчителем джерела знань (сторінку атласу, підручника, статистичного довідника та ін.). Показав знання основного теоретичного матеріалу й оволодіння вміннями, необхідними для самостійного виконання практичної роботи. Допустив неточності в оформленні результатів роботи.
Високий	10-12	Практична робота виконана в повному об'ємі з дотриманням необхідної послідовності та інструктивних рекомендацій. Учень працює самостійно: підібрав необхідні джерела знань, виявив необхідні теоретичні знання, практичні уміння й навички. Робота оформлена акуратно, з дотриманням усіх вимог. В ході виконання роботи та оформленні її результатів виявив творчий, оригінальний підхід.

Критерії оцінювання досліджень з географії

Рівні навчальних досягнень	Бали	Характеристика навичок дослідницької діяльності учнів
Початковий	1-3	Учень /учениця ознайомлений з дослідницькою діяльністю, але знає лише окремі факти, що стосуються дослідження. Саме дослідження розкриває деякі поняття із вибраної теми, оформлене неналежним чином та виконане у вигляді окремих записів чи малюнка, які не відповідають темі дослідження.
Середній	4-6	Учень/учениця ознайомлений з дослідницькою діяльністю та з допомогою вчителя відтворює окремі частини дослідження. Робота реферативного характеру без визначення мети й завдань, а також без висновків. Повністю взята з інтернет-ресурсів. Учень(учениця) презентує роботу лише з допомогою вчителя; робота неестетично оформлена, матеріали записані з граматичними і орфографічними помилками.
Достатній	7-9	Учень /учениця ознайомлений з дослідницькою діяльністю та самостійно виконує значну частину дослідження. З допомогою вчителя пояснює перебіг явищ чи процесів; вміє порівнювати та наводити приклади. Робота містить недостатню кількість фактичних матеріалів, які б допомогли зрозуміти зміст дослідження. Висновки за результатами дослідження формулює разом з учителем.
Високий	10-12	Учень /учениця ознайомлений з дослідницькою діяльністю, володіє навчальним матеріалом і застосовує знання під час виконання дослідження. Наочні матеріали доповнюють зміст дослідження і відображають специфіку теми. Робота належно оформлена. Учень/ учениця уміє аналізувати, узагальнювати й систематизувати надану інформацію, робити висновки; логічно і послідовно висвітлювати матеріал обраної теми дослідження; демонструє викладення матеріалу в правильній послідовності та хронологічному порядку; робить обґрунтовані висновки; самостійно аналізує та вносить пропозиції щодо наявної проблеми.

Критерії оцінювання практичних робіт на контурній карті

Рівні навчальних досягнень	Бали	Характеристика навчальних досягнень учнів
Початковий	1	Учень (учениця) за допомогою вчителя розрізняє найбільші географічні об'єкти на контурній карті (материки, океани, великі острови, найбільші країни) та з допомогою вчителя підписує їх назви.
	2	Учень (учениця) розрізняє та знаходить на контурній карті великі об'єкти (материки, океани, великі острови, найбільші країни) та за допомогою вчителя підписує їх назви.
	3	Учень (учениця) розрізняє та знаходить на контурній карті великі об'єкти (материки, океани, великі острови) та підписує їх назви в довільному вигляді.
Середній	4	Учень (учениця) розрізняє та знаходить на контурній карті великі об'єкти (материки, океани, великі острови, найбільші країни) підписує їх назви відповідно до правил ((олівцем або кульковою ручкою чітким розбірливим почерком).
	5	Учень (учениця) розрізняє та знаходить на контурній карті головні географічні об'єкти, що можна на ній побачити та розрізнити (материки, океани, острови, півострови, річки, озера, країни) та за допомогою вчителя підписує їх назви відповідно до правил (олівцем або кульковою ручкою чітким розбірливим почерком).
	6	Учень (учениця) розрізняє та знаходить на контурній карті головні географічні об'єкти, що можна на ній побачити та розрізнити (материки, океани, острови, півострови, річки, озера, країни) та самостійно підписує їх назви відповідно до правил (олівцем або кульковою ручкою чітким розбірливим почерком).
Достатній	7	Учень (учениця) під час роботи з контурною картою орієнтується за картами атласу та використовує їх для позначення географічних об'єктів; вміє визначати його місцезнаходження та підписує назви відповідно до правил (олівцем або кульковою ручкою чітким розбірливим почерком).
	8	Учень (учениця) під час роботи з контурною картою орієнтується за картами атласу та використовує їх для позначення географічних об'єктів; вміє визначати

		його місцезнаходження та підписує назви відповідно до правил (олівцем або кульковою ручкою чітким розбірливим почерком), створює легенду карти.
	9	Учень (учениця) під час роботи з контурною картою орієнтується за картами атласу та використовує їх для позначення географічних об'єктів, вміє визначати його місцезнаходження та підписує назви відповідно до правил; вміє робити скорочення та цифрові позначення, оформлює легенду карти.
Високий	10	Учень (учениця) під час роботи з контурною картою дотримується всіх правил та вимог до оформлення робіт на контурній карті, правильно та чітко оформлює легенду карту.
	11	Учень (учениця) під час роботи з контурною картою дотримується всіх правил та вимог до оформлення робіт на контурній карті, може самостійно проаналізувати виконану роботу, застосовує різноманітні способи картографічного зображення (способи ареалів, знаків руху, лінійних знаків, якісного фону).
	12	Учень (учениця) під час роботи з контурною картою застосовує ґрунтовні географічні знання в межах вимог навчальної програми, використовує власні географічні позначення для більш детального позначення об'єкта; самостійно аналізує виконану роботу, робить посилання на використані джерела інформації.